

Vlaamse regering bereikt akkoord over schoolorganisatie in leerplichtonderwijs

Of de voorstellen het lerarentekort zullen oplossen, is nog maar de vraag.

Op 3 mei keurde de Vlaamse regering de conceptnota 'besturen in het leerplichtonderwijs: de scholengroepen' goed. Die nota kadert in het loopbaandebat dat de minister een tweetal jaar geleden heeft opgestart. Het loopbaandebat kwam er omdat er dringend iets moest worden gedaan aan het nijpende lerarentekort. De Vlaamse regering stelt dat voldoende schaalgrootte een noodzakelijke voorwaarde is. De conceptnota roept hiervoor de 'scholengroepen' in het leven.

De Vlaamse regering ziet voldoende schaalgrootte als een voorwaarde voor de schoolbesturen om als volwaardige werkgever te kunnen optreden en zo de nodige werkzekerheid, een aantrekkelijke jobinhoud, meer jobdifferentiatie en permanente competentieontwikkeling te kunnen realiseren. Uiteraard moet dit ook leiden tot meer beleidsvoerend vermogen en tot een efficiëntere besteding van de middelen. De Vlaamse Regering heeft deze conceptnota goedgekeurd, zonder daar evenwel enig financieel of budgettair engagement aan vast te koppelen. Het gaat om een ont-

werptekst die het beginpunt vormt voor verdere discussie met de sociale partners om uiteindelijk te worden omgezet in een decreet. De tekst heeft dus zeker nog geen definitieve status. De tijd is echter bijzonder kort om zo'n belangrijk decreet tot in het parlement te brengen tegen begin 2014. Dit is meteen een eerste vraag bij deze conceptnota. We duiden hieronder de hoofdlijnen uit de nota.

Het nieuwe concept van de scholengroepen voor het leerplichtonderwijs

De scholengemeenschappen kunnen in hun huidige vorm blijven bestaan tot 1 september 2020.

De huidige scholengemeenschappen kunnen worden voortgezet tot na 1 september 2014.

Vanaf 1 september 2017 kunnen op vrijwillige basis scholengroepen met rechtspersoonlijkheid worden gevormd. Het vormen van deze scholengroepen is dus absoluut niet verplicht, maar het gebeurt vrijwillig. Wie toetreedt, krijgt wel extra middelen (incentives, zie verder). De huidige bevoegdheden van de scholengemeenschappen zullen in principe worden uitgeoefend door de scholengroepen.

De scholengroep heeft een gemiddelde grootte van 6000 leerlingen; de minimumnorm voor een scholengroep is 2000 leerlingen.

Er wordt een maximaantal subsidieerbare en financierbare scholengroepen over de netten heen vastgelegd.

De scholengroepen kunnen niveaueverschrijdend zijn. Samenwerking tussen basis- en secundair onderwijs in een scholengroep is geen verplichting. Een scholengroep kan ook volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs bevatten, maar dan zonder extra financiering en zonder dat deze leerlingen of cursisten meetellen voor de minimumnorm.

De scholengroepen kunnen regionaal of over heel Vlaanderen georganiseerd worden.

De scholengroepen zijn niet gebonden aan een regionale omschrijving.

De scholengroep zal werkgever zijn.

De personeelsleden worden wel prioritair verankerd aan een campus. Een campus zou bestaan uit scholen en vestigingsplaatsen gelegen binnen ofwel hetzelfde kadastraal perceel, ofwel aaneensluitende kadastrale percelen, ofwel gescheiden door hetzij maximaal twee kadastrale percelen, hetzij door een weg. Bij gebrek aan een betrekking op die campus kunnen ze, binnen een bepaalde straal, worden ingezet op een andere campus van de scholengroep

Alle middelen van de Vlaamse overheid (uren, lestijden, punten, werkingsmiddelen) worden aan de scholengroep toegekend.

Over de schoolgebouwen worden geen uitspraken gedaan.

Voor de scholengroepen wordt een incentivebeleid uitgewerkt.

De extra middelen die nu naar de scholengemeenschappen gaan, zullen aan de scholengroepen toegekend worden op basis van een verdeelsleutel. Die extra middelen bedragen momenteel 88 miljoen euro. Daarvan gaat slechts een kleine 22 miljoen euro naar het basisonderwijs, terwijl het secundair onderwijs goed is voor ongeveer 66 miljoen. Er is op dit moment nog niets bekend over de verdeling van deze incentives.

De scholengroep zorgt voor een efficiënte aanwending van de middelen die maximaal moeten worden ingezet op de klasvloer.

Over de efficiënte aanwending van de personeelsmiddelen moet lokaal onderhandeld worden. De middelen die de scholengroep via het incentivebeleid krijgt, kunnen deels worden ingezet voor de uitbouw van het bestuurlijke niveau van de scholengroep. Hoeveel middelen naar het besturen kunnen gaan, zal later worden vastgelegd.

Netoverstijgende samenwerking blijft mogelijk, ook met het vrij onderwijs.

Samenwerking tussen gemeentelijk, provinciaal en GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap zal mogelijk worden gemaakt. Ook samenwerking tussen het gesubsidieerd officieel en vrij onderwijs blijft tot de mogelijkheden behoren.

Het idee van één publiek net wordt onderzocht in een commissie.

Deze commissie bereidt haar advies voor tegen de vorming van de volgende Vlaamse Regering (in mei 2014 zijn er verkiezingen voor het Vlaams Parlement).

In 2019 zal de overheid een eerste evaluatie van het vernieuwde onderwijslandschap maken.

Deze evaluatie van de scholengroepen en resterende scholengemeenschappen moet de volgende stappen in het beleid voorbereiden.

© J. Wambacq

Zonale onderwijsfora vervangen de lokale overlegplatforms

Vanaf 1 september 2017 komen er zonale onderwijsfora. Dit thema is volledig nieuw in het loopbaandebat. De onderwijsfora vormen het regionale sluitstuk voor het studieaanbod secundair onderwijs en nemen de taken van de LOP's (Lokale Overlegplatforms) (inschrijvingsbeleid, kleuterparticipatie ...) over. Ze worden gecreëerd op basis van de onderwijszones (de huidige indeling kan nog worden geoptimaliseerd) met dus in elke onderwijszone in Vlaanderen één onderwijsforum. De leden van deze fora zijn: de onderwijspartners, de niet-onderwijspartners (cfr. huidig LOP) en de gemeenten. De bevoegdheden (eventueel nog uit te breiden) zijn de volgende: inschrijvingsrecht, kleuterparticipatie (niet-ingeschreven kleuters), anderstalige nieuwkomers, voorkomen en aanpakken van spijbelen, bemiddelen, positief engagement t.o.v. taal, studieaanbod en programmatie in het gewoon secundair onderwijs en uitwisselen van personeel als er geen opdracht meer is in de scholengroep. Over de concrete werking (beslissingen nemen, adviesbevoegdheid uitoefenen) moet nog worden beslist.

Studieaanbod

De programmatiestop in het secundair onderwijs wordt vervangen door een nieuwe programmatieprocedure.

Om tot een transparant en rationeel studieaanbod te komen dat een goede kwalitatieve en kwantitatieve aansluiting verzekert op de arbeidsmarkt en op het hoger onderwijs en dat de vrije keuze op een betaalbare manier garandeert, wordt in Onderwijsdecreet XXIII een set nieuwe programmatieregels vastgelegd voor het secundair onderwijs. Er komen in het studieaanbod vier categorieën.

- P1: niet-programmeerbaar aanbod, te bepalen door de Vlaamse overheid.
- P2: programmeerbaar aanbod mits bestaand aanbod wordt geschrapt, na regionale afspraken op het niveau

van het zonale onderwijsforum (eerst in twee aparte kamers: een voor het vrij gesubsidieerd onderwijs en een voor het officieel gesubsidieerd onderwijs en het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap).

- P3: beperkt programmeerbaar aanbod, na regionale afspraken op het niveau van het zonale onderwijsforum (eerst in twee aparte kamers: een voor het vrij gesubsidieerd onderwijs en een voor het officieel gesubsidieerd onderwijs en het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap) + advies arbeidsmarktactoren vereist.
- P4: vrij programmeerbaar aanbod, te bepalen door de Vlaamse overheid.

Bedenkingen

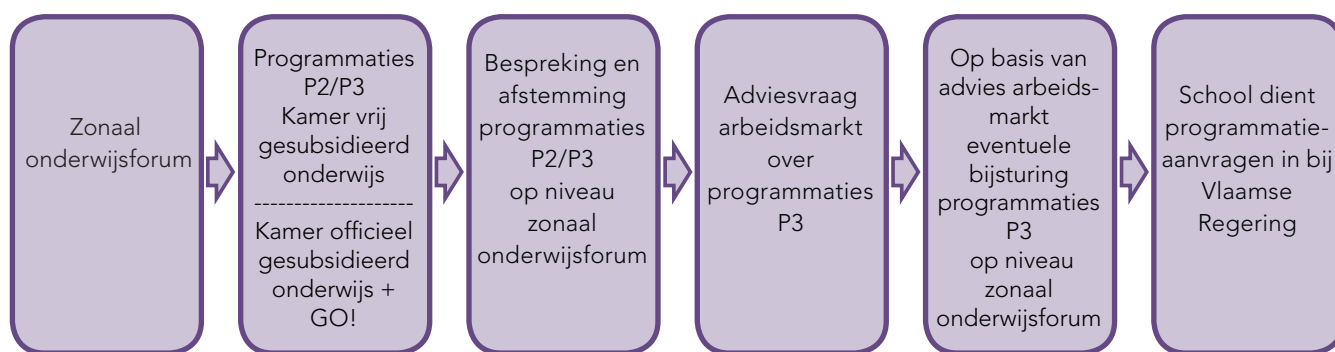
Het is duidelijk dat deze conceptnota vele vragen oproept. Naast de zeer krappe timing om tot een decreet te komen, is dit een onduidelijke tekst die op vele vlakken onvoldragen is. Lossen deze voorstellen finaal het tekort aan leerkrachten op? Leveren ze een concrete bijdrage aan het oorspronkelijke probleem? Wat gebeurt er met het personeelsluit van het loopbaandebat en welke garanties zijn er dat er inzake de arbeidsvoorwaarden iets verandert?

De scholengemeenschappen kunnen verder tot 2020. Maar de toekomst blijft onduidelijk. Het inschrijvingsbeleid en de werking van de LOP's uitbreiden tot heel Vlaanderen is eerder een vlucht vooruit dan een concrete oplossing ... En hoe verhoudt de gemeente, die als schoolbestuur investeert in onderwijs, zich tot dit alles?

Wie de volledige conceptnota wil lezen, kan dat via www.ovsg.be.

jurgen.bal@ovsg.be

juridisch stafmedewerker koepelbeleid

De programmatieprocedure op het niveau van een zonaal onderwijsforum schematisch.

Zomersluiting OVSG

De kantoren van OVSG zijn gesloten op woensdag 26 juni en van maandag 22 juli tot en met vrijdag 16 augustus. We wensen u een prettige en verkwikkende vakantie!